

NOVES REALITATS, NOUS PROTAGONISMES

Cal un nou protagonisme i corresponsabilitat dels municipis i del conjunt d'institucions i forces polítiques i socials presents als diferents territoris catalans, en relació a l'agenda educativa. Una agenda educativa que ha de respondre a noves demandes i pressions a l'entorn d'una educació que s'extén cap a totes les edats i cap a tots els àmbits, i que és cada cop més decisiva per garantir la participació ciutadana, la cohesió i la inclusió social. La política educativa que havia anat seguint el govern de la Generalitat havia situat els municipis en un paper sempre residual i perifèric. En el document del Tinell, anomenat "Acord per a un Govern Catalanista i d'Esquerres a la Generalitat de Catalunya" es manifesta que "...és urgent dur a terme la reforma de l'organització territorial de Catalunya i procedir a la desconcentració i descentralització de competències i recursos... traspasant als Ajuntaments determinades competències en matèria d'educació...". Com es concreta aquest acord?

La política educativa catalana té, des del nostre punt de vista, els següents elements: aspectes substantius (continguts, planificació i programació; creació de centres; mapes escolars; aspectes d'ordenació acadèmica; avaluació del sistema); aspectes operatius i de gestió (construcció, manteniment de centres; equilibris pública-concertada; definició zones matriculació; vinculació centres primària i secundària; processos preinscripció, matriculació i assignació de nousinguts; necessitat plantilles; perfils de professorat; selecció personal[1]; nomenament equips direcció; avaluació professorat; control escolaritat obligatòria; horaris centres escolars i règim obertura; connexió centres escolars-entorn; programes de pràctiques en empresa; serveis i personal en el territori: inspecció, crp's, eap's, lics, ...; serveis de menjador i transport); nous serveis i àmbits d'innovació (activitats a l'entorn de l'horari escolar i en hores de migdia; lleure postescolar; col.laboració en espais de l'àmbit familiar; activitats específiques per nousinguts; tic's;...)

En relació a cadascun d'aquests àmbits caldrà determinar qui cal que s'ocupi de qué. Entenem que els protagonistes seràn: la Generalitat i els seus serveis territorials (a partir d'una redefinició dels seus àmbits territorials, i d'una clara ampliació de l'autonomia de que disposin amb la corresponent desconcentració del sistema que eviti solapaments i problemes d'hipertorfa administrativa); el que anomenariem les Zones o Districtes educatius (enteses com marcs territorials específics que puguin aglutinar i fer de referent principal dels diferents centres d'educació infantil, primària, secundària, educació especial, adults i formació professional, i altres equipaments culturals i educatius en sentit ampli, en un àmbit territorial determinat, i on s'apleguin els representants de la Generalitat, les autoritats locals, les famílies via un Consell Escolar Intercentres, i els agents socials del territori); els Ajuntaments

(en la seva configuració actual, i amb el suport que reben en certs temes dels consells comarcals); els centres escolars (per potenciar precisament la seva articulació diferencial i específica amb la política educativa del territori on s'insereixin i amb la resta d'agents educatius del país, i per assegurar la seva responsabilitat sobre les funcions que realitzen en el marc territorial on s'ubiquen); i els Consells Educatius Territorials o Consells Escolars Intercentres, que agrupin la representació i la participació de les famílies, els estudiants i altres agents interessats en la realitat educativa del territori.

[1] Sense pretendre entrar en modificacions normatives de l'estatut de personal dels ensenyants

Joan Subirats
Catedràtic de Ciència Política UAB

Miquel Àngel Alegre
IGOP-UAB

